

FAY WELDON

Leve de koning

deel 1

Vertaald door Inge Kok

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Adela irriteert haar vader

‘Gaan we naar de kroning, vader?’ vroeg Adela in alle onschuld.

Dat had ze niet moeten doen. Nu was hij ontstemd. Adela had honger. Ze wachtte tot haar vader aan zijn ontbijt begon: niemand mocht beginnen voor hij dat deed. Ze had de vorige avond om zes uur voor het laatst iets gegeten. De avondmaaltijd had bestaan uit een kom kippensoep (voor de vierde achtereenvolgende dag) en wat brood met kaas, waarvan Ivy, de meid, zoveel schimmel had moeten afschrappen dat er knap weinig kaas was overgebleven. De pastorie in Yatbury voerde een sober huishouden, was eerder de genoegens van de geest dan van het vlees toegedaan.

‘Geen sprake van,’ zei haar vader. ‘Je oom en zijn gebroed zullen wel rondparaderen in hermelijnen mantels met stukken robbenpels, maar ik zal er niet zijn om dat gade te slaan, noch iemand van mijn gezin.’ Hij had het over zijn oudere broer Robert, de achtste graaf van Dilberne, die hij haatte.

‘Maar, vader...’ zei Adela. Ze had beter haar mond kunnen houden. Haar moeder Elise, een prinses van het geslacht Gotha-Zwiebrüc-

ken-Saksen, plaatselijk bekend als de hooggeboren mevrouw van de dominee, gaf Adela onder tafel een trap met de hak van een laars, versleten en afgedragen, maar nog altijd in staat een pijnlijke schop tegen de schenen uit te delen.

‘En ik wil geen woord meer over deze belachelijke kwestie horen, Adela, tot alles achter de rug is. Het land is nog altijd in oorlog en de inkomstenbelasting is gestegen tot een shilling per pond en zal waarschijnlijk nog twee penny omhooggaan. En waarom? Niet om de oorlog te betalen, maar om een feest te bekostigen. Een zinloos feest voor een vorst die al is aanvaard volgens de wet en door het volk, in een vulgair vertoon van geroofde rijkdom,’ zei Edwin. Hij was predikant in de kleine gemeente Yatbury, even ten zuidoosten van Bath in Somerset, en hij vertolkte de gevoelens van velen. ‘Die rijkdom is grotendeels gestolen door piraterij; goud, diamanten en mineralen zijn onttrokken aan de geboortegrond van ongelukkige volken overeenkomstig geheime verdragen, die vervolgens worden gehandhaafd met behulp van wapens, intimidatie en usurpatie.’

Het ergste was dat hij weliswaar voor het eten had gebeden en op het punt had gestaan

zijn gekookte ei kapot te tikken, maar dat Adela een ogenblik te vroeg had gesproken. Haar vader legde zijn theelepeltje neer om beter op zijn thema te kunnen doorgaan. Nu moest iedereen dat doen, aangezien het gezin de gewoonte had dat de heer des huizes als eerste at.

‘Het verbaast me dat niemand voor het Hogerhuis heeft rondgelopen met de hoofden van Boeren op spiesen,’ zei de hooggeboren dominee Edwin bij wijze van scherts. ‘Dat zou mijn bloeddorstige broer prachtig vinden.’ Zijn gehoor van twee personen lachte beleefd. Maar hij at nog steeds niet.

Edwin vond zijn oudere broer Robert, de graaf van Dilberne, die onlangs was opgeklommen tot staatssecretaris van Koloniën, een man zonder enige scrupules. Hij was immers een bekende gokvriend van de koning, die sater, en stond ook op goede voet met de neef van premier Robert Cecil, de nepotist en dodenbezweerder Arthur Balfour, de fractieleider van de Conservatieven in het Lagerhuis. Alle politici waren vervloekt, en Dilberne was de ergste van allemaal, een tory in hart en nieren, die zich drukker maakte om het welzijn van zijn oorlogspaarden dan om het verlichten van de

ellende van de troepen. Een man die nagenoeg een paap was, die zijn enige zoon had laten trouwen met een rooms-katholiek meisje uit Chicago, dat ongetwijfeld zou fokken als een konijn en Edward nog verder zou verwijderen van elke hoop op de erftitel. De man was getrouwd met een vrouw die beter een zoutpilaar buiten Sodom en Gomorra had kunnen zijn dan de sociale fladderaar die ze nu was, Isobel, gravin van Dilberne.

‘Maar...’ zei Adela.

‘Geen gemaar, kind,’ zei Edwin. ‘Val me niet in de rede.’

‘Nee, vader,’ zei Adela.

Ze was een mooi maar ondervoed meisje van zestien, met grote blauwe ogen in een bleek engelachtig gezicht, en wanneer haar haar niet in de strakke vlechten zat die haar moeder eiste, hing het in dikke, volle, rossige Botticelligolven neer tot haar middel. Ze deed haar best om haar vader niet tegen te spreken, maar dat was moeilijk, al was het ongetwijfeld een goede oefening voor haar toekomstige leven van nederigheid, devotie en gehoorzaamheid. In het klooster van de Little Sisters of Bethany, waar haar ouders haar als novice hadden aangemeld, troostte ze zichzelf, kreeg je in elk geval goed

te eten. Op 21 mei, haar zeventiende verjaardag, zou ze vertrekken. Ze keek er reikhalzend naar uit.

Adela wenste uit alle macht dat haar vader zijn lepeltje zou oppakken, en zijn hand beefde en ze dacht dat hij het zou doen, maar er kwam een volgende gedachte in hem op en hij legde het weer neer. Adela haalde diep adem van wanhoop en honger, en er sprong een knoop van haar lijfje. Gelukkig had niemand het gemerkt, en ze kon hem onder de rand van haar bord schuiven. Ze zou Ivy later vragen of die hem wilde aanzetten. Het was trouwens toch een afschuwelijke jurk, donkerbruin, zonder enige opsmuk en te strak rond haar borst.

In feite was het Elise wel opgevallen, maar ze zei niets, om Edwins aandacht niet op de boezem van zijn dochter te vestigen. De tijd verstreek, maar bracht nieuwe gênante situaties met zich mee. Ivy, de meid, opperde af en toe dat er een nieuwe jurk moest worden gekocht nu alle mogelijke zomen waren uitgelegd, maar nieuwe kleren waren extravagant als de halve wereld in vossen liep. Elise was ervan overtuigd dat Adela minder zou groeien als ze minder at.

Het was ooit een huwelijk uit liefde ge-

weest: een toevallige ontmoeting tijdens zwaar weer op een stoomboot op het Kanaal tussen een Oostenrijkse prinses en de vierde zoon van een Engelse graaf, die zich echter allebei in dienst van God hadden gesteld. Het vlees had het gewonnen van de geest, de anglicaan van de katholiek; ze waren impulsief getrouwd en dat hadden ze zichzelf en elkaar nooit echt vergeven. Het bewijs van hun spirituele zwakte was de zestienjarige Adela. En nu werd ze snel groot, wat haar moeder ook deed om het tegen te gaan, en ze veranderde – nog erger – in een waar lustobject. Haar man – en er was geen vromere man dan hij –, elke man, kon zijn blik alleen maar afgewend houden van haar veranderende lichaam. Hoe eerder het kind naar de Sisters of Bethany kon worden gestuurd, hoe beter.

‘Je kunt beter thuisblijven en bidden voor het zielenheil van onze nieuwe vorst,’ zei de dominee, die op adem was gekomen, ‘dan deel uitmaken van het vulgaire vertoon van praal-zucht en rijkdom. Een dubbele kroning! Dat is nergens voor nodig: ze is met de man getrouwd, maar hij wil haar beslist ook laten kronen, tot koningin-gemalin – een koninklijk geschenk dat veel weg heeft van de bos bloemen die een

ontrouwe man voor zijn vrouw meeneemt wanneer zijn geweten wordt geplaagd door zijn wandaden.’ In januari was Bertie, de prins van Wales, op de troon gekomen na het overlijden van zijn moeder, koningin Victoria. Haar regering had drieënzestig jaar geduurd: het was een grote schok geweest voor het land, des te meer omdat het nu Bertie had, in de ogen van sommigen een wellusteling, dronkenlap en gokker, in die van anderen een geniale maar opvliegende kerel, als Edward VII. De nieuwe koningin Alexandra, al drieënveertig jaar de prinses van Wales, werd beschouwd als een engel met een volgzame en liefdevolle aard, hoewel ze enkele mensen had geschokt door de minnaressen van haar man tot haar vriendinnen te rekenen. ‘Het witgepleisterde graf dat de boezem van de koningin is,’ verklaarde Edwin met enige woede, ‘zal ongetwijfeld fonkelen van de diamanten, maar ze zullen bezoedeld zijn door zonde en verdorvenheid. De koning kent geen schaamte – ik heb gehoord dat hij zelfs in onze gewijde Westminster Abbey wil pronken met zijn minnaressen, een hele galerij vol, waar ze bij elkaar zullen zitten als in een ordinair bordeel.’

Hij gaf een klap op zijn ei, maar ging niet verder, begon het niet te pellen. Adela had ook

een klap op het hare gegeven, maar moest nu met het lepeltje in haar hand blijven zitten.

Elise sneed een ander onderwerp aan en zei te hopen dat Edwin dit zondag allemaal vanaf de kansel zou verkondigen: als hij niets zei, zou de kroning nog maandenlang een excuus zijn voor luiheid en dronkenschap.

Edwin antwoordde dat hij op zondag geen kansel zou hebben, dat er geen preek zou zijn. De kerkdecorateurs waren op datzelfde moment bezig het interieur van de Saint Aidan te veranderen. Voortaan zou hij niet meer spreken vanaf een middeleeuws stenen bouwsel, maar vanachter een eenvoudige witte tafel met een wit kleed en een simpel kruis: er zouden geen kaarsen zijn; er zou geen wierook zijn, geen mystieke roomse hocus pocus. Zodra de preekstoel was verdwenen, zouden de mannen hun aandacht richten op de Sint-Ceciliagalerij, dat wormstekige overblijfsel van een valse godsdienst, om het voorgoed op te ruimen. Tijdens het spreken wierp hij even een blik op Adela, alsof hij haar protest verwachtte, en vervolgens begon hij zijn ei te eten, dat inmiddels koud was.

‘Maar, vader,’ zei Adela, zonder erbij na te denken, zonder nog te beseffen dat ze honger

had, 'alstublieft, nee! De muzikantengalerij is al zo oud en zo mooi dat het zonde is om haar te slopen. Ik weet zeker dat God het niet erg vindt als ze blijft bestaan. Doe het alstublieft niet.'

De hooggeboren dominee Edwin Hedleigh sloeg zo hard met de bijbel op de ontbijttafel dat het serviesgoed opsprong en er vlekken zachtgekookt koud ei belandden op het tafelkleed en – nog erger – op het donkerrode fluwelen omslag van de bijbel zelf. De hooggeboren mevrouw van de dominee vloog plichtsgetrouw en gehoorzaam als altijd uit haar stoel op en veegde ondoelmatig met een servet over de vlekken. Ze raakte altijd uit haar doen door de driftbuien van haar man, werd er onhandig van.

'Oud en mooi is niet echt waar het om gaat. Ik heb genoeg van al je gejamaar, Adela. Ken je geen respect? Die vermaledijde galerij is louter een trefpunt voor alle dronkenlappen, schurken en zwervers van de gemeente. Daar schuilen ze 's nachts, om hun schunnige praktijken beter te kunnen voortzetten.'

'Kunnen we de kerk niet gewoon 's nachts op slot doen om hen daar weg te houden?' vroeg Adela. Haar stem beefde, en ze haatte zichzelf daarom, maar ze hield vol. Ze dacht